

Ramkvilla skolas och Ramkvilla fritidshems plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsåret 2016-2017

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Ramkvilla skola och Ramkvilla fritidshem

enligt diskrimineringslagen tillika årlig plan mot
kränkande behandling, enligt 6 kap. skollagen,

se lagsstiftningen sist i detta dokument

Det demokratiska värdet skall utgöra grunden för all verksamhet i förskolan, skolan och fritidshemmet. All planering och alla aktiviteter skall genomföras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Alla barn och ungdomar i förskola, skola och fritidshem ska behandlas likvärdigt. Alla ska ha samma möjligheter och rättigheter att fullgöra sin skolgång

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Ansvariga för planen

Rektor

Vår vision

På vår skola är alla trygga och visar respekt för varandra.

Planen gäller från

2016-06-16

Planen gäller till

2017-06-15

Elevernas delaktighet

Eleverna görs delaktiga genom information och diskussion på klassråd, elevråd, fritidsråd, elevutbildning, enkät omkring Fritidshemmet och klassens kvalitetsrapport.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare görs delaktiga genom information och samtal på föräldramöten. Planen finns på hemsidan fullt tillgänglig för föräldrar under hela året. En enkät omkring trygghet skickas hem till vårdnadshavarna i april och en enkät omkring Fritidshemmet.

Personalens delaktighet

Personal görs delaktiga genom information och diskussion i arbetslag och vid arbetsplatsträffar.

Förankring av planen

Målen i planen mot kränkande behandling och diskriminering tas upp på planeringsdagar i början av varje termin och sedan regelbundet som en fast punkt på arbetsplatsträffar.

Trygghetsgruppen lyfter planen med eleverna i början av höstterminen och i samband med elevutbildningen. Rektor har vid nyanställning av personal en genomgång av planen.

Trygghetsgruppen bestående av Joakim Brattkull, Katarina Eriksson, Annelie Ekstrand och Kajsa Andersson, träffas en gång i månaden.

Det finns en länk till planen på skolans hemsida.

Hur utvärdering sker

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Planen har utvärderats genom kartläggning bland eleverna av otrygga platser, analys i klasserna och i arbetslaget av klassens kvalitetsrapport. Analys i arbetslaget av enkät till vårdnadshavare omkring trygghet och enkät till vårdnadshavare och elever omkring fritidshemmet samt analys av trygghetsärenden har genomförts.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Elever, vårdnadshavare, arbetslagen och rektor.

Resultat av utvärderingen

Det enda som nämns är oro för att få bollar på sig på fotbollsplanen och bandyplanen. Två yngre elever upplever att det låter lite mycket i 5-6:ans korridor. En elev tycker att det är lite otryggt att det inte finns staket vid sjön.

Resultatet i fritidsenkäten var övervägande positivt.

Sammanfattning av klassens kvalitetsrapport

Vi hade totalt sett höga siffror i sammanställningarna på klassnivå. Vi såg många positiva saker som gjorde oss glada till exempel att alla känner sig trygga och upplever att de har god arbetsro. När vi jämför resultatet med förra året så har tryggheten på skolan ökat.

I en av grupperna uttrycker eleverna att arbetsron kan bli bättre.

Vidare har vi högre siffror än föregående år på frågeställningen om att använda digitala verktyg.

Sammanfattning av föräldraenkät

Svarsfrekvensen var hög. Enkäten visar att vårdnadshavarna överlag anser att deras barn är trygga i skolan. Upplevelsen av trygghet till och från skolan är också stor.

Trots information på föräldramötet och att Planen mot diskriminering och kränkande behandling har legat ute på hemsidan under hela året är det 29 % av föräldrarna som i enkäten uppger att de "inte alls" eller "delvis" instämmer i att de känner till rutinerna för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Analys av trygghetsärenden under året

Två ärenden har anmälts som kränkning till huvudman. Ärendena är avslutade.

Uppföljning av åtgärder läsåret 15/16 för att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling

Mål 1

Rutiner för hur vi gör när pedagoger akut behöver reda ut konflikter finns och används.

Måloppfyllelse:

Målet är nått, men behöver stå kvar.

Mål 2

Skolan och skolgården upplevs som trygg av alla elever.

Måloppfyllelse:

I kartläggningen bland eleverna uppger 100 % av eleverna att de är trygga på skolgården. Insynsskydd på fönstren till omklädningsrummen sätts upp innan terminen är slut. Katarina E har pratat med Bengt.

Alla grupper har kontinuerligt påmint om att de ska gå ut i de dörrar de är hänvisade till för att undvika hög ljudvolym, trängsel och otrygghet. Under det här läsåret har det inte varit några diskussioner i grupperna om detta.

På skolan har ordnats aktiviteter där eleverna varit i blandade åldrar så att de lärt känna varandra. Vi har haft: Silverruschen, Poängbrännbollsdag, Skoljoggen med hinderbana på skolgården, Friidrottsdag, uppspelning av teaterstycken, högläsning (både att yngre har läst för äldre och äldre för yngre) och Fångarna på skolan.

Mål 3

All personal är överens om och kan rutinerna för hantering av konflikter och hur de ska dokumenteras.

Måluppfyllelse:

Målet är nått.

- Diskussion har hållits i arbetslag om gräns för vilka slag av ärenden som ska anmälas till huvudman och vad som ska dokumenteras på annat sätt samt vem som är ansvarig för dokumentationen.
- Gemensam mapp har skapats där all dokumentering av likabehandlingsärenden samlas.

Mål 4

Alla vårdnadshavare känner till att vi har en Likabehandlingsplan, var man kan läsa den och huvuddragen av innehållet i den.

Måluppfyllelse:

Vi har informerat på ett föräldramöte om planens innehåll och om var föräldrarna kan hitta den. På föräldramötet informerades även grundligt om elevutbildningen mot mobbning och annan kränkande behandling.

I föräldraenkäten framkom ändå att 29 % av vårdnadshavarna inte känner till Likabehandlingsplanen och dess innehåll.

Ansvarig:

Rektor

Åtgärder läsåret 16/17 för att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling

Mål 1

Skolan och skolgården upplevs som trygg av alla elever.

Motivering av mål:

I kartläggningen av otrygga platser framkom att några elever är rädda för att få bollar på sig.

Uppföljning:

Kartläggning av otrygga platser.

Åtgärd:

Rastaktivitet ordnas av vuxen minst en gång i veckan.

Ansvarig:

Fritidspersonalen

Mål 2

Arbetsron upplevs som god i alla grupper.

Motivering av mål:

I klassens kvalitetsrapport framkom att arbetsron kan bli bättre i en av grupperna.

Åtgärd:

Mobiltelefoner lämnas in innan skoldagen börjar och återlämnas vid skoldagens slut.

Pedagogerna har gemensamma rutiner för lektionsstart och slut.

Ansvarig:

Undervisande pedagoger

Mål 3

All personal är överens om och kan rutinerna för hantering av konflikter och hur de ska dokumenteras.

Åtgärder:

- Diskussion i arbetslag om gräns för vilka slag av ärenden som ska anmälas till huvudman och vad som ska dokumenteras på annat sätt samt vem som är ansvarig för dokumentationen.

Ansvarig:

Trygghetsgruppen

Mål 4

Alla vårdnadshavare känner till att vi har en Likabehandlingsplan, var man kan läsa den och huvuddragen av innehållet i den.

Motivering av mål:

I föräldraenkäten framkom att 29 % av vårdnadshavarna inte känner till Likabehandlingsplanen och dess innehåll.

Uppföljning:

Föräldraenkät i april

Åtgärd:

På ett föräldramöte under varje läsår informeras om planens innehåll och var föräldrarna kan hitta den.

Ansvarig:

Rektor

När det gäller **etnisk tillhörighet** var målet: Eleverna har kunskap om och förståelse för andra människors uppväxtvillkor och kultur.

Vi har haft en temadag om barns rättigheter. Vi har haft besök av ungdomar som varit på vår vänskola. Vi har uppmärksammat elevers flerspråkighet på ett positivt sätt bland annat i f-2:s samling på mornarna.

Vi har haft två temaveckor i matsalen där andra länders/ världsdelars matkultur har lyfts fram.

Målet är till viss del nått.

När det gäller **ålder** var målet: Alla elever känner sig trygga med både äldre och yngre elever.

Pedagogerna har gemensamt planerat olika alternativ för social gemenskap och aktiviteter där elever i olika åldrar och från olika årskurser umgåtts och samarbetat. Exempel på detta är sagoläsning, läsläsning, skolgårdsfest och aktivitetdag som 5-6 ansvarat för. Utvärdering har skett i Hypergene efter varje aktivitet.

Målet är i stort sett nått för detta läsår, men behöver stå kvar även för nästa läsår.

När det gäller **annan kränkande behandling** var målet: Alla elever känner sig trygga med både äldre och yngre elever.

Vi har haft olika gemensamma aktiviteter för hela skolan ex Silverruschen, bollkampen, innebandyturnering, skridskoåkning, skoljoggen och lästund. 5-6 har ansvarat för "Fångarna på skolan". Vi har haft rastvakt under alla raster. Det har kontinuerligt skett värdegrundarbete i varje klass. Under läsåret har en elevutbildning genomförts klassvis utav Elin och Jokke, utifrån konceptet *Alla ska trivas*. Alla konflikter som skett har i möjligaste mån tagits upp direkt och utretts via diskussioner, seriesamtal och enskilda samtal. Elevernas trivsel är verkligen en fråga som rör all personal.

Målet är till stora delar nått. Vi har under året haft få trygghetsärenden.

Årets plan ska utvärderas senast

2016-06-16

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Genom Klassens kvalitetsredovisning, utvärderingar, enkäter och samtal i klasserna på klassråd, elevråd och i personalgruppen samt med en enkät till vårdnadshavare.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor

Insatser läsåret 15/16 för att främja lika rättigheter och möjligheter

Namn

Främja likabehandling oavsett kön och sexuell läggning.

Områden som berörs av insatsen

Kön och sexuell läggning.

Mål och uppföljning

Eleverna kan på ett enkelt sätt förklara vad diskrimineringsgrunderna som gäller kön, könsidentitet eller könsuttryck innebär.

Utvärdering för målet genomförs i april till juni i samband med utvärdering av elevutbildningen.

Insats

Under elevutbildningen går diskrimineringsgrunderna igenom och repeteras sedan kontinuerligt under året. Pedagogerna skapar förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa könsroller. Tillsammans med de äldre eleverna analyseras och diskuteras vilka fördomar och stereotypa föreställningar om kön och sexuell läggning som kan förekomma. Pedagogerna stärker deras självkännetek genom åldersanpassad sexualkunskap.

Alla pedagoger bemöter eleverna med ett jämlikhetstänkande i ryggraden. Vi tänker extra på att ge alla elever lika stort inflytande och utrymme. Då och då har vi talrundor som gynnar alla i klassen. Vid spontana frågor fångar vi tillfället och diskuterar och reflekterar på barnens nivå.

Ansvarig för utvärdering

Rektor

Datum när det ska vara klart

juni 2017.

Namn

Främja likabehandling oavsett religion.

Områden som berörs av insatsen

Religion eller annan trosuppfattning.

Mål och uppföljning

Eleverna vet att det är religionsfrihet i Sverige och vad det innebär.

Uppföljning sker genom samtal i elevgrupperna.

Insats

Vi uppmärksammar minst en högtid eller tradition som är knuten till någon av de stora världsreligionerna (förutom kristendomens högtider). I undervisningen samtalar vi omkring likheter och skillnader mellan religionerna och förklarar vad religionsfrihet innebär.

Ansvarig för utvärdering

Rektor

Datum när det ska vara klart

juni 2017.

Namn

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och funktionsnedsättning.

Mål och uppföljning

Alla elever som är i behov av alternativa verktyg är bekväma med att använda dem.

Pedagogerna känner säkerhet i användandet av datorer och iPads.

Utvärdering sker i slutet av läsåret genom samtal i personalgruppen.

Insats

Pedagogerna får fortbildning i appar samt lär sig att behärska Inläsningstjänst. Kontinuerlig dialog med elevhälso teamet och personal på skoldatateket förs. Vi undervisar eleverna om olika funktionsnedsättningar.

Ansvarig för utvärdering

Rektor

Datum när det ska vara klart

juni 2017.

Namn

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet.

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet.

Mål och uppföljning

Eleverna har kunskap om och förståelse för andra människors uppväxtvillkor och kultur.

Uppföljning sker genom observationer i undervisningen samt på olika sätt i Elevutbildningen.

Insats

Ha en särskild temadag om barnens rättigheter. Besök av representanter från vänskolan. Vi uppmärksammar elevers flerspråkighet på ett positivt sätt.

Ansvarig för utvärdering

Rektor

Datum när det ska vara klart

juni 2017.

Namn

Främja likabehandling oavsett ålder.

Områden som berörs av insatsen

Ålder.

Mål och uppföljning

Alla elever känner sig trygga med både äldre och yngre elever.

Insats

Trygghetsgruppen tillsammans med arbetslaget skapar olika alternativ för social gemenskap och aktiviteter där elever i olika åldrar och från olika årskurser umgås och samarbetar. Exempel på detta är skolgårdsfest, temadagar, "hemlig kompis", bokläsning, 5-6:an ansvarar för aktiviteter för de yngre eleverna vid ett tillfälle under läsåret.

Utvärdering sker bland elever och personal efter varje aktivitet.

Ansvarig för utvärdering

Karin

Datum när det ska vara klart

Juni 2017

Kartläggning

Samtal i arbetslag och på konferenser.
Samtalsunderlag inför utvecklingssamtal och anteckningar från utvecklingssamtal.
Anteckningar gjorda av pedagoger i aktuell pärm.
Observationer.
Kritiskt granskande av rutiner och regler.
Klassens kvalitetsrapport
Enkäter till elever som går på fritids
Enkäter till vårdnadshavare
Kartläggning av otrygga platser

Samtalen är i början av varje termin och de skriftliga omdömena lämnas ut i slutet av vårterminen.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Sexuell läggning.

Hur eleverna involveras i kartläggningen

Eleverna intervjuas under ht angående otrygga platser. Eleverna som går på fritids besvarar enkät omkring Fritidshemmet. Eleverna besvarar enkäten Klassens kvalitetsrapport. De får analysera resultaten samt delta i diskussioner i klassen. Elevrådet deltar i analysen av enkäterna. Diskussion om elevens trivsel under samtalen. Diskussioner på klassråd.

Hur personalen involveras i kartläggningen

Diskussioner i arbetslagen och på konferenser. Sammanställning av enkäter och analys om resultatet. Klasslärare dokumenterar vad som händer i klassen. Vi går igenom det som står i den gemensamma mappen och anmälda trygghetsärenden.

Hur vårdnadshavare involveras i kartläggningen

Vårdnadshavare vars barn går på fritids besvarar en fritidsenkät under vt. Alla Vårdnadshavare besvarar på vt en enkät omkring sina barns trivsel och trygghet. Diskussion om elevens trivsel under utvecklingssamtalen samt i spontana samtal med vårdnadshavarna. Information och samtal omkring denna plan på föräldramöte.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Trakasserier och kränkande behandling ska inte förekomma i vår skola. Här ska alla känna sig trygga.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Rastvaktsschema
Vuxennärvaro
Samtal och kontakt med elever och deras föräldrar
Observationer
Utvecklingssamtal en gång per termin
Samtal i arbetslaget
Arbete i trygghetsgruppen
Samtal på arbetsplatsträffar och konferenser
Skolans elevhälsoteam
Klassens kvalitetsrapport
Klassråd och elevråd
Enkät till vårdnadshavare

Trygghetsgruppen består av:

Joakim Brattkull, Johan Bengtsell, Annelie Ekstrand och Kajsa Andersson

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Om skolan får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av andra elever följs nedanstående plan:

1. En anställd som upptäcker pågående kränkningar/trakasserier skall genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats meddelas aktuell pedagog
2. En anställd som på annat sätt får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt av kränkningar/trakasserier informerar aktuell pedagog.
3. Pedagogerna informerar skyndsamt rektor. Rektor ansvarar för att skolhuvudmannen och grundskolechefen får information om att utredning pågår, enligt *dokumentation av likabehandlingsärende/trygghetsärende*
4. Aktuell pedagog/pedagoger talar med den elev som kan ha blivit utsatt för kränkningar/trakasserier för att klargöra vad som hänt och om det hänt tidigare. Förklara att kränkningar/trakasserier inte får förekomma och att skolan nu kommer att åtgärda detta. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare, men klargör även att eleven genast ska komma till en vuxen på skolan om något händer innan dess. Samtalen sker och dokumenteras utifrån överenskommen metod. Vårdnadshavare informeras.
5. Aktuell pedagog/pedagoger talar sedan med den/de elever som kan ha utfört kränkningar/trakasserier för att klargöra vad som hänt. Om flera elever deltagit talar de vuxna med dem

en och en. Samtalen sker och dokumenteras utifrån överenskommen metod. Vårdnadshavare informeras. Utredningen kan vid behov omfatta flera elever och personal.

6. Vid behov aktualiseras ärendet till trygghetsgruppen. Uppföljande samtal hålls efter en vecka. Därefter kontaktas vårdnadshavarna för att delges information om hur det gått. Samtalen dokumenteras.

7. Om kränkningarna eller trakasserierna inte upphört lyfts de elever som är inblandade hos elevhälsoteamet (EHT). Elevhälsoteamet bestämmer vidare åtgärder.

Vid allvarliga trakasserier/kränkningar kontaktas de inblandade eleverns föräldrar direkt. Rektorn kallar till en elevvårdskonferens. Det kan dessutom vidtas ytterligare åtgärder, till exempel kontakt med andra myndigheter som socialtjänst eller polis.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning sker regelbundet genom samtal i trygghetsgruppen, arbetslagen och på konferenser. En större uppföljning sker i slutet av varje termin. Ansvarig för uppföljning är pedagoger och rektor. Dokumentation i aktuell x-pärm och trygghetsärendena sammanställs för att eventuellt hitta utsatta ställen, tidpunkter och aktiviteter. Klasslärare analyserar resultatet av Klassens kvalitetsrapport

Rutiner för dokumentation

Pedagoger ansvarar för dokumentation i den gemensamma mappen. Ansvarig pedagog eller rektor ansvarar för trygghetsärenden. Dokumentation ska ske efter varje aktuellt ärende. Trygghetsgruppen antecknar löpande i den gemensamma mappen. Sammanställning av ärenden sker.

Ansvarsförhållande

Pedagoger är ansvariga för att dokumentera det som har hänt i sin klass. All personal som upptäcker någon kränkning är skyldig att dokumentera detta och skyndsamt meddela rektor. Rektor är ytterst ansvarig.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Händelsen anmäls till klassläraren eller annan vuxen på skolan som eleven har förtroende för.
2. Mottagaren av anmälan anmäler omedelbart händelsen till rektor.
3. Vårdnadshavare informeras. Ansvarig för att detta sker är rektor.
4. Rektor informerar grundskolechef och skolhuvudmannen.
5. Grundskolechef ansvarar för att utredning sker.

6. Samtal förs med samtliga berörda parter. Samtalen dokumenteras.

7. Grundskolechef och skolchef ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas och om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller ska anmälas till annan myndighet.

LAGSTIFTNINGEN Skollagen – kapitel 6

Enligt 6:e kapitlet i skollagen skall kommunen/huvudmannen se till att alla pedagogiska verksamheter i kommunen:

- målmedvetet arbetar mot kränkande behandling av barn och elever
- gör allt de kan för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling
- varje år upprättas en plan mot kränkande behandling. Den ska till exempel innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Dessutom ska barn och elever engageras i arbetet med att ta fram planen.
- i § 9 finns det ett förbud mot att huvudmannen/personal ej får utsätta barn eller elever för kränkande behandling.
- i § 10 finns en skyldighet i att skolpersonal lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig utsatt så måste de skyndsamt agera och ta reda på vad som hänt. Verksamheten är även skyldig att anmäla detta till förskolechef/rektor, denne skall anmäla till huvudman som beslutar om åtgärder som skäligen krävs för att förhindra att kränkande behandling inte kommer att upprepas.

Personalen har också en skyldighet att skapa en trygg miljö i verksamheten. Det kan ibland innebära att de måste använda sig av vissa disciplinära åtgärder, till exempel visa ut en elev från resten av en lektion. Även om det kan upplevas kränkande behöver det inte vara det i lagens mening.

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567)

Enligt diskrimineringslagen ska den som äger verksamheten se till:

- att man arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder. Det innebär att skolorna ska göra allt för att ingen ska bli diskriminerad eller trakasserad.
- göra allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.
- att det varje år upprättas en likabehandlingsplan som innehåller en översikt över det som behövs göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, förebygga och förhindra trakasserier.

Vad är kränkande behandling?

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningen är ett uttryck för makt och förtryck. Faktorer som kön, socioekonomisk bakgrund och etnicitet är betydelsefulla faktorer i de maktstrukturer som

finns i samhälle och pedagogiska verksamheter. Strukturerna upprätthålls av normer. Att avvika från normen, att i något avseende uppfattas annorlunda, är ofta en grund för kränkning.

Kränkningar kan vara

- fysiska (t.ex. att utsätta någon för slag, knuffar och tafsande),
- verbala (t.ex. att hota eller kalla någon för hora eller bög),
- psykosociala (t.ex. att utsätta någon för utfrysning, ryktesspridning),
- text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms och meddelande på olika webbcommunities).

Kränkningen kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Även institutioner, som t.ex. pedagogiska verksamheter, kan genom strukturer och arbetsätt upplevas kränkande.

En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Kränkningen utförs av och drabbar såväl barn och ungdomar som vuxna. En viktig utgångspunkt är att den som uppger att han eller hon har blivit kränkt - ledsen, arg sårad eller skadad - alltid måste tas på allvar. Individens subjektiva upplevelse är en viktig utgångspunkt i definitionen av kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och därmed kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck, ex. någon klär sig annorlunda än den gängse formen för sitt kön och ger uttryck att tillhöra det andra könet
- etnisk tillhörighet, nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning, någon har en homo- bi- eller transsexuell läggning
- funktionshinder, man har en begränsning i sin funktionsförmåga till följd av olycka, sjukdom, medfödd eller annat.
- ålder

